

רע"פ 6838/14 - עידן דמתי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 6838/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: עידן דמתי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 15.9.2014, בעפ"ג 3174-07-14, שניתן על-ידי כב' השופטים ר' שפירא-סג"נ; א' אליקים; ו-ב' טאובר

בשם המבקש: עו"ד משה ליפשיץ

החלטה

*

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים ר' שפירא-סג"נ; א' אליקים; ו-ב' טאובר), בעפ"ג 3174-07-14, מיום 15.9.2014, בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופטת פ' ארגמן), מיום 21.5.2014, בת"פ 52413-10-13.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו שתי עבירות של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. מעובדות כתב האישום המתוקן אשר הוגש נגד המבקש עולה, כי ביום 18.10.2013, בסמוך לשעה 00:10, ובעקבות תלונה על רעש חזק של מוזיקה הבוקע מביתו של המבקש, הגיעה למקום השוטרת ד' ב' ח', כשהיא לבושה במדי משטרה (להלן: השוטרת). בחזית הבית, פגשה השוטרת במבקש וביקשה ממנו להזדהות, אך המבקש סירב לעשות כן. השוטרת שבה וביקשה, מספר פעמים, מהמבקש להזדהות, אולם המבקש המשיך בסירובו, בכוונה להפריע לשוטרת כשהיא ממלאת את תפקידה כחוק או להכשילה. נוכח סירובו של המבקש להזדהות, התקשרה השוטרת לאחראי המשמרת, וביקשה כי ישלח תגבור. כעבור זמן קצר, הגיע למקום השוטר ס' ר' (להלן: השוטר), בניידת משטרה, כשהוא לבוש במדי משטרה. השוטר ביקש מהמבקש להזדהות, אך המבקש סירב להזדהות. השוטר שב וביקש, מספר פעמים, מהמבקש להזדהות, אולם המבקש אחז בסירובו, בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו. על רקע התנהגותו זו של המבקש, הודיע השוטר למבקש, כי הוא מעוכב לתחנת המשטרה לצורך זיהוי. המבקש התעלם מהשוטר והחל ללכת לכיוון ביתו, ואולם כעבור מספר שניות הסתובב המבקש ואמר לשוטר, כי אם ילכו יחדיו לכיוון הניידת, הוא יזדהה שם. המבקש התלווה לשוטר לכיוון הניידת, אך לפתע פתח בריצה, במטרה להימלט מהשוטר. כעבור מטרים ספורים, החליק המבקש ונפל על פניו. השוטר אשר הגיע אל המבקש, סייע לו לשבת, והודיע לו על מעצרו בשל ניסיונו להימלט מעיכוב. בתגובה, דחף המבקש את השוטר, בכוונה להפריע לו כשהוא ממלא את תפקידו כחוק או להכשילו בכך. בשלב זה, תפס השוטר את המבקש בידיו ואזק אותו. בכתב האישום נטען, כי במעשים המתוארים לעיל, פעל המבקש בכוונה להפריע לשוטר ולשוטרת כשהם ממלאים את תפקידם כחוק, או להכשילם בכך.

3. ביום 5.12.2013, הורשע המבקש, על יסוד הודאתו, ובמסגרת הסדר טיעון, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. בהתאם לבקשת בא-כוחו של המבקש, עו"ד משה ליפשיץ, ישיבת הטיעונים לעונש נדחתה, וזאת עד לקבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש.

4. ביום 23.2.2014, התקבל תסקיר השירות אודות המבקש. מהתסקיר עולה, כי המבקש, הוא כבן 34 שנים, נשוי ואב לשתי בנות. שירות המבחן התרשם כי מדובר בבחור ללא דפוסים עברייניים מושרשים, בעל תפקוד תקין במישורי חייו השונים, אשר מגלה לאורך חייו, אחריות ומחויבות לתפקידיו במערך היחסים המשפחתי, וכן במסגרת התעסוקתית בה הוא מצוי. לצד זאת, ציין שירות המבחן, כי ניכר שהעבירות בהן הורשע המבקש מעידות על קושי בויסות דחפיו התוקפניים במצבים בהם הוא חווה חוסר אונים ופגיעות, בפרט מול גורמים המייצגים, בתפיסתו, סמכות נוקשה ומגבילה, וכן במצבים בהם הוא נתון תחת השפעת אלכוהול. נוכח האמור, סבר שירות המבחן, כי יש מקום לאמץ את האופציה השיקומית, שתאפשר למבקש המשך תפקוד חיובי בפן התעסוקתי, לצד טיפול בקשייו, אשר עמדו ברקע למעורבותו בעבירה הנדונה. לפיכך, המליץ שירות המבחן להטיל על המבקש תקופת מבחן למשך 18 חודשים, שבמהלכם יינתן מענה טיפולי לעיבוד קשייו של המבקש, ולשינוי בדפוסי התמודדותו עם סיטואציות מורכבות מול גורמי סמכות. לצד זאת, המליץ שירות המבחן על הארכת עונש המאסר על תנאי, בן 3 חודשים, התלוי והעומד נגד המבקש, ואשר הוטל עליו במסגרת ת"פ 20123-01-12.

5. ביום 21.5.2014, גזר בית משפט השלום, את עונשו של המבקש. בגזר דינו, עמד בית משפט השלום על חומרת מעשיו של המבקש; על הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות, שעניינו הגנה על עובדי ציבור בכלל ועל שוטרים בפרט, בבואם לבצע את תפקידם באכיפת החוק; ועל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמתואר בכתב האישום המתוקן. בהתאם לכך, העמיד בית המשפט השלום את מתחם העונש ההולם על מספר חודשי מאסר, שיכול יורצו בעבודות שירות, ועד 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל "מאחורי סורג ובריח". בית משפט השלום מצא, כי לצורך

קביעת העונש המתאים בגדר המתחם, יש לראות באירוע כולו כאירוע מתמשך אחד, ולא כשני אירועים נפרדים. בנוסף, קבע בית משפט השלום, כי עונש המאסר על תנאי, בן 3 חודשים, שהוטל על המבקש במסגרת ת"פ 20123-01-12, מהווה עונש מאסר בר הפעלה. בהמשך, ציין בית המשפט לחומרה את היותו של המבקש בעל עבר פלילי, הכולל 3 הרשעות קודמות, כאשר שתיים מהן מתייחסות לעבירות שנעברו כלפי עובד ציבור בכלל, והשלישית כלפי שוטר בפרט. לאחר מכן, ציין בית משפט קמא את הנסיבות לקולה, ובכלל זאת: לקיחת אחריות אמיתית וכנה מצידו של המבקש על המעשים בהם הורשע, הבאה לידי ביטוי גם בהפנמתו של המבקש כי הוא סובל מבעיה של ממש אשר מצריכה טיפול; שהייתו של המבקש במעצר בית, מלא או חלקי, בגין התיק הנידון; והפגיעה הקשה הצפויה למבקש ולבני משפחתו במידה שהוא יפוטל מעבודתו, כתוצאה מהטלת עונש מאסר בפועל עליו. נוכח האמור, מצא בית משפט השלום כי אין מקום להשית על המבקש ענישה המצויה בתוך המתחם, וכי יש להעדיף את ההליך השיקומי, לצד ענישה הצופה פני עתיד. בהתאם לכך, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: שירות לתועלת הציבור, בהיקף של 200 שעות; פיקוח קצין מבחן, למשך 18 חודשים; והארכת תוקפו של עונש המאסר על תנאי, בן 3 החודשים, שהושת על המבקש במסגרת ת"פ 20123-01-12, לשנתיים נוספות.

6. המשיבה ערערה לבית המשפט המחוזי בחיפה על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה. בערעורה הפנתה המשיבה את עיקר טענותיה לעניין טעותו של בית משפט קמא, שעה שסטה לקולה ממתחם הענישה שנקבע על-ידו, והשית על המבקש עונש קל באופן משמעותי מרף הענישה הנוהג במקרים כגון דא. זאת, בפרט כאשר עובדות כתב האישום מלמדות, כי המבקש נהג בזלזול בוטה כלפי השוטרים, שעה שפעלו במסגרת תפקידם. עוד טענה המשיבה, כי שגה בית משפט קמא, בעת שהורה על הארכת תוקפו של המאסר המותנה שהושת על המבקש, במסגרת ת"פ 20123-01-12. על רקע האמור, עתרה המשיבה להחמיר בעונשו של המבקש, ולהשית עליו עונש מאסר משמעותי התואם את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים; להפעיל את עונש המאסר על תנאי במצטבר לעונש שיוטל; ולהטיל על המבקש עונש מאסר על תנאי נוסף. בית המשפט המחוזי, מפי כב' השופטת ב' טאובר, קיבל את ערעורה של המשיבה בציינו, כי: "אין צורך להכביר מילים ביחס לחומרתן של עבירות המבוצעות כלפי עובדי ציבור בכלל וכלפי שוטרים בפרט. עבירות אלה, מהוות פגיעה חמורה בשלטון החוק ובאכיפת החוק על ידי הגורם המוסמך, מה שעשוי להוביל לפגיעה קשה אף באמון הציבור בשלטון החוק. על מנת להימנע מפגיעה זו, ולהוקיע תופעה זו משורשה, סבורה אני, כי יש צורך בהטלת עונשים המבטאים את חומרת העבירות הנ"ל". לפיכך, הוחלט לקבל את הערעור, להטיל על המבקש 3 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ולהפעיל את העונש המותנה במצטבר לעונש המאסר שהוטל, כך שעל המבקש לרצות 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. בית המשפט המחוזי ראה להמליץ בפני הממונה על עבודות השירות "לשבץ [את המבקש] במקום המתאים לו לצורך ריצוי עונשו, ואשר לא יפגע, ככל האפשר, בהמשך העסקתו."

הבקשה לרשות ערעור

7. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשת רשות הערעור, טוען המבקש, כי היה על בית המשפט המחוזי לדון לעומקו של עניין, בטענת המשיבה לפיה לא ניתן להאריך מאסר מותנה בעבירה אשר בגינה קיים עונש מינימום. עוד נטען, כי היה ראוי שבית המשפט המחוזי יקבע מתחם ענישה חדש, שעה שגזר מחדש את עונשו של המבקש. בנוסף טוען המבקש, כי יש מקום לדון בשאלה האם ניתן לערער על גזר הדין, כאשר יש מחלוקת באשר למתחם הענישה ההולם, אולם אין מחלוקת באשר לתוצאות גזר הדין עצמו.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה שנקבעו למתן רשות ערעור, כפי שנקבעו בפסיקה חוזרת ונשנית של בית משפט זה. הבקשה אינה מעוררת כל שאלה משפטית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, וגם לא קיים חשש כי נגרם למבקש עיוות דין כלשהו, או שמתקיימים שיקולי צדק התומכים בעריכת דיון "בגלגול שלישי", בטענותיו של המבקש. בנסיבות אלו, דין הבקשה להידחות (רע"פ 7290/14 בוחניק' מדינת ישראל (16.11.2014)); רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.2014); רע"פ 6692/14 כראדי נ' מדינת ישראל (5.11.2014)). ככל שהבקשה נוגעת לעניין העונש שהושת על המבקש, אינני רואה כל מקום להתערבות בפסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי. כבר נפסק, בהקשר זה, כי השגה על חומרת העונש אין בכוחה להצדיק מתן רשות ערעור, למעט במקרים נדירים בהם העונש אשר הושת על המבקש סוטה סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות.

9. מן הראוי להזכיר, כי החמרה בעונש שהוטל על המבקש בערכאת הערעור, כשלעצמה, אינה מהווה עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" (ראו, לעניין זה, רע"פ 5423/14 קופרמן נ' מדינת ישראל (29.9.2014); רע"פ 8433/12 אברג'יל נ' מדינת ישראל (24.12.2012); רע"פ 4883/12 הררי נ' מדינת ישראל (28.6.2012)). עוד מלמדת הפסיקה, כי יתכנו מקרים בהם פער בין העונש, אותו השיתה הערכאה הדיונית לבין זה שהוטל בערכאת הערעור, יצדיק מתן רשות ערעור. ואולם, "אין זו תוצאה הכרחית או מיידית של קיומו של פער. הבחינה האם מוצדק מתן רשות ערעור תלויה בנסיבותיו הקונקרטיים של כל מקרה ומקרה" (רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (9.2.2009)).

ואכן, הנני סבור כי בנסיבות המקרה דנן, מדובר בעונש הולם, בשים לב לחומרת העבירות; להרשעתו הקודמת של המבקש בעבירות דומות, אשר במסגרתה ריחף מעל לראשו מאסר על תנאי, דבר שלא הרתיעו מלשוב לסורו; ולסמיכות הזמנים מאז הרשעתו הקודמת, ועד למועד ביצוע העבירות מושא כתב האישום הנוכחי. על כל פנים, עונשו של המבקש איננו חורג ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות.

10. למעלה מן הצורך יובהר, כי גם בטענותיו של המבקש לגופן, אין ממש. ראשית, בית המשפט ציין במפורש כי קיימת מחלוקת בין הצדדים באשר להארכת עונש המאסר המותנה, ואולם לאחר שנתן את דעתו למכלול שיקולי הענישה, והבהיר במפורש, כי ניתן משקל גם לשיקולים הרלוונטיים לקולה, החליט בית המשפט המחוזי להפעיל את עונש המאסר המותנה, ואין עוררין לגבי סמכותו לעשות כן. שנית, סבורני כי, נוכח העובדה שבית המשפט המחוזי גזר את עונשו של המבקש בהתאם למתחם הענישה שנקבע על-ידי בית משפט השלום, כלל לא מתעורר הצורך לדון מחדש במתחם הענישה. אשר לשאלה התיאורטית שמעלה המבקש - האם ניתן לערער על גזר הדין, כאשר יש מחלוקת באשר למתחם הענישה ההולם, אולם אין מחלוקת באשר לתוצאות גזר הדין עצמו, מן הראוי להותירה בצריך עיון. במקרה דנן היו למבקש מספר הזדמנויות לעלות את השגותיו באשר למתחם הענישה הראוי, הן בטיעונו לעונש, והן במסגרת הערעור, ומשבחר לא לעשות כן, אינני רואה מקום להידרש לשאלה זו במסגרת דיון "בגלגול שלישי".

11. אשר על כן, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ו בחשוון התשע"ה (19.11.2014).

שׁוֹפֵט
